

1. Vad är samhällslära?

Demonstrera

När många människor samlas för att protestera mot något eller stöda något.

Informationssamhälle

Ett samhälle där vi fritt kan sprida information genom till exempel tidningar, radio, tv, internet eller sociala medier.

Norm

En oskriven regel för hur vi ska uppföra oss, alltså göra i olika sammanhang.

Rättssamhälle

Ett samhälle där domstolar avgör vem som är skyldig eller oskyldig till ett brott och lagen är lika för alla.

Samhälle

En grupp människor och den omgivning de lever i.

2. Hur styrs ett land?

Kommun

Ett område med en egen politiskt vald styrelse som sköter om den lokala självstyrelsen.

Militärjunta

En grupp militärer som tagit makten i ett land.

Monarki

Ett land som har en kung, drottning eller kejsare som statschef.

Nation

Människor som knyts samman av en gemensam identitet, till exempel språk, historia och kultur.

Republik

Ett land som har en president som statschef.
Presidenten väljs genom val.

Suverän stat

Ett självständigt land.

Teokrati

Ett land där de som styr landet anses ha fått sitt uppdrag direkt från Gud.
Kallas också gudsvälde.

3. Vad är demokrati?

Auktoritär regim

Ett annat ord för diktatur, alltså ett land, som har en ledare eller en liten grupp människor som bestämmer allt.

Demokrati

Där alla medborgare som uppfyller vissa krav får vara med och bestämma genom att rösta.

Genom röstningen väljer folket vem som ska styra landet.

Diktatur

En ledare eller en liten grupp människor har all makt och folket får inte bestämma någonting.

Direkt demokrati

Människorna röstar själva i olika frågor utan att välja representanter.

Folkomröstning

En omröstning där medborgarna får rösta direkt i en viss fråga.

Representativ demokrati

Ett land där medborgare väljer de personer som ska bestämma i landet.

Yttrandefrihet

Alla har rätt att uttrycka sin åsikt.

4. Minoriteter i Finland

Diskriminera

Att behandla en person sämre än en annan person.

Finlandssvensk

En finländare som har svenska som modersmål.

Fördom

En negativ inställning till människor. Inställningen bygger på det personen tror, inte på fakta.

Majoritet

Den grupp som är störst, alltså de som är flest.

Minoritet

En grupp som har färre medlemmar än en annan grupp.

Nationalspråk

Det eller de språk som förknippas med ett land.

Sametinget

Ett folkvalt samiskt parlament som fungerar som samernas riksdag.

Språkö

Ett litet område där människorna talar ett annat språk än det språk som människorna runt omkring området talar.

Ursprungsbefolkning

Människor som härstammar från det folk som ursprungligen bott på ett område.

5. Ingen får bli diskriminerad

Asyl

Det skydd en stat eller en organisation i en stat kan erbjuda förföljda personer.

Bisexuell

En person som blir kär i personer oberoende av deras kön.

Etnisk

Något som hör ihop med en folkgrupp eller med dess kultur och traditioner.

Flykting

En person som är tvungen att fly från sitt land på grund av naturkatastrof, krig eller förföljelse.

Funktionsvariation

Olikheter i fråga om hur kroppen fungerar.

Heterosexuell

En person som blir kär i personer av det motsatta könet.

Homosexuell

En person som blir kär i personer av sitt eget kön.

Kvotflykting

En person som enligt FN har rätt att fly från sitt land.

Rasism

Att ogilla och behandla människor sämre för att de tillhör en annan folkgrupp.

Sexuell läggning

Berättar om en person blir kär i personer av motsatt kön eller samma kön.

Transperson

En person som upplever att hens biologiska kön inte är rätt.

6. Rättigheter och skyldigheter för finländska medborgare

Allemansrätt

Alla människors rätt att vistas respektfullt i naturen, även om vi inte äger marken.

Medborgare

En person som tillhör ett visst land och har de rättigheter och skyldigheter som landet kräver.